

Üzleti terv helyett költségvetés

Üzleti tervként egyelőre nem értékelhető a 2011-es költségvetési javaslat – mondta lapunknak Csaba László akadémikus, a Közép-európai Egyetem tanára. Szerinte már a jövő év elején kialakulhat az a középtávú program, amelyből jól látható lesz, milyen makrogazdasági mértékekhez milyen kormányzati intézkedések tartoznak majd. A közgazdász szerint nem kell attól tartani, hogy a különadók miatt a nagyvállalatok távoznak az országból. A magán-nyugdíjpénztári rendszer alacsony, néha negatív pénztári hozamait pedig az magyarázza, hogy túlbiztosított volt a szisztéma.

- *A parlament előtt a jövő évi költségvetési javaslat: kirajzolódik-e belőle az új gazdaságpolitikai összkép, a szakértők által várva várt stratégia?*
- Üzleti tervként egyelőre nehezen vagy egyáltalán nem értékelhető a benyújtott költségvetési törvényjavaslat. Még nem látszik a kormány középtávú üzleti terve: eddig a gazdaságpolitika a részletek kidolgozásával foglalkozott, így az „összkép” kissé háttérbe szorult. Egyelőre nehéz megmondani, hogy mi történik majd a különböző részterületeken.
- *Ilyen súlyos örökség mellett talán érthető, hogy a rendteremtés került fókuszba.*
- Kétségtelen, az új kabinet az előző időszakból sok helyütt a bűnügyek határait érintő ügyeket örökölt, és először ezek között kell rendet tenni.
- *Ismertek viszont a bázisszámok, mire lehet belőlük következtetni?*

– A magyar gazdaság jövőre két-három százalékkal bővíülhet, csökkenhet az államadósság, és fegyelmezett lesz a költségvetés a maga három százalék alatti deficitjével. Remélhetőleg nő a foglalkoztatottsági szint is. Egyszerűen kikerülünk a recesszív gazdasági környezetből. Ugyanakkor még jövőre is az export húzza a gazdaságot.

– *A 16 százalékos szja, illetve a tízszázalékos társasági adó nem hajtja fel a belső keresletet?*

– A csökkenő adóteher lélegzethez juttatja a háztartásokat és a vállalati szektort, azonban még nem tudni, hogy milyen hatásokat eredményez. A családok egy része nyilván fogyasztásra költi a többletjövedelmét, míg mások megtakarítanak. Egyelőre még nem lehet lemodellezni több millió ember „viselkedését”.

– *Eközben a befektetők nem tartják elegánsnak a nyugdíjrendszer átalakítását, pontosabban a magán-nyugdíjpénztári pénzek költségvetésbe történő átáramoltatását. Nyertünk vagy nem a pénztárakkal?*

– Az alacsony, néha negatív pénztári hozamokat az magyarázza, hogy túlbiztosított volt a magán-nyugdíjpénztári rendszer. Ugyanis a befizetéseknek csak az egynegyede adhatott módot a kockáztatásra, miután háromnegyedét állampapírokba kellett fektetni. Aki ebbe belépett, az idős korára egy bizonyos összeget félretett, felhalmozott. Ez azt jelentette, hogy ezt az összeget az állam a mai nyugdíjak fedezetére nem tudta felhasználni. A tervekből az rajzolódik ki, hogy a magánpénztár a be nem folyt tőke után nem fog nyugdíjhozamot fizetni, utóbbi, úgy tűnik, elveszett. A járulékok visszapótlása az állam részéről nincs kizárva, az állam végül kifizette a békekölcsönt is – nagy késéssel és előnytelen feltételekkel.

– *Az üzleti világ jajong a válságadók kivetése miatt is...*

– Az egyes szektorok nagyvállalataira kivetett különadók a költségvetés rendbetételét szolgálják. Ha nem akarunk kétszer akkora államháztartási hiányt produkálni, mint amit az unió elvár tőlünk, akkor valamit rögtön csinálni kell! Adót, a háztartásokra nézve, tovább emelni nem lehet, tehát maradnak ezek az egyedi terhelések, amiket a kormány kitalált.

– *Kell-e attól tartanunk, hogy elmennek a különadók miatt a cégek az országból?*

– Főként azok a nagyvállalatok szoktak elmenni, amelyeknek a bérelőnye megszűnt, vagy pusztán az adóelőnyért voltak itt. Azon cégek, amelyek stratégiai okokból vannak itt, mint például a bankszektor vagy a távközlési szektor társaságai, aligha távoznak az országból. Ráadásul mindkét szegmens az utóbbi években jelentős profitabilitással működött.

– *Egyes szakértők szerint hiába a válságadó, ha azt áthárítják az érintett cégek a lakosságra.*

– A kérdés sokkal inkább az, hogy elég erős-e a verseny Magyarországon ahhoz, hogy az áthárítást megakadályozza. Valószínű, hogy egy az egyben áthárítani nem tudják az extra terhet, ám teljes egészében lenyelni sem fogják.

– *Visszatérve a középtávú elképzelésekre, kell-e sürgetnie a „szakmának” ezt a több évre vonatkozó koncepciót?*

- Olyan egyértelmű, középtávú programnak kellene hamarosan megjelennie, amely megmutatja a makropályák alakulását és azt, hogy ezek milyen megoldások révén valósulnak meg.
- *Hitelezőink betartatják velünk a Bajnai-kormány által vállalt költségvetési deficitet, ez azonban nem a konvergenciaprogram. De tényleg: hogyan zárkózunk fel?*
- Mielőbb konvergenciaprogramot kell kialakítani a kormánynak, és a jövő év elején, amikor az európai szemeszternek nevezett költségvetési egyeztetés zajlik az Európai Unióban, már kialakulhat az a középtávú program, amelyből jól látható lesz, hogy milyen makrogazdasági mértékekhez milyen kormányzati intézkedések tartoznak majd.